

12 Ugao između dvije krive na površi

Ugao između dvije krive na površi definira se kao ugao između njihovih tangenata u presječnoj tački M .

Neka su zadane krive α i β sa

$$\alpha : \vec{r}_1(t) = \vec{r}(u(t), v(t)), \quad \text{tj. } u = u(t), v = v(t);$$

$$\beta : \vec{r}_2(t) = \vec{r}(\bar{u}(t), \bar{v}(t)), \quad \text{tj. } u = \bar{u}(t), \bar{v} = v(t);$$

tada su njihovi tangentni vektori dati s:

$$\dot{\vec{r}}_1 = \frac{d\vec{r}_1}{dt} = \vec{r}_u \frac{du}{dt} + \vec{r}_v \frac{dv}{dt}, \quad \dot{\vec{r}}_2 = \frac{d\vec{r}_2}{dt} = \vec{r}_u \frac{d\bar{u}}{dt} + \vec{r}_v \frac{d\bar{v}}{dt}.$$

Ugao ω između dvije krive na plohi u presječnoj tački M jednak je tada

$$\cos \omega = \frac{d\vec{r}_1 \cdot d\vec{r}_2}{|d\vec{r}_1| |d\vec{r}_2|} = \frac{d\vec{r}_1 \cdot d\vec{r}_2}{\sqrt{d\vec{r}_1^2} \sqrt{d\vec{r}_2^2}}, \quad \text{tj.}$$

$$\cos \omega = \frac{Edu d\bar{u} + F(dud\bar{v} + dv d\bar{u}) + Gdv d\bar{v}}{\sqrt{Edu^2 + 2Fdudv + Gdv^2} \sqrt{E d\bar{u}^2 + 2F d\bar{u} d\bar{v} + G d\bar{v}^2}}$$

gdje su

$$d\vec{r} = d\vec{r}_u du + d\vec{r}_v dv, \quad d\vec{r}_1 = d\vec{r}_u d\bar{u} + d\vec{r}_v d\bar{v}$$

(napomena: Gausove veličine E , F i G računamo u tački M).

Specijalni slučajeви:

(a) Ugao između krivih na površi i u -krive dan je izrazom (tada je β u -kriva, tj. $\bar{v} = \text{const.}$, $d\bar{v} = 0$):

$$\cos \omega = \frac{Edu + Fdv}{\sqrt{E} \sqrt{Edu^2 + 2Fdudv + Gdv^2}}$$

(b) Ugao između krivih na površi i v -krive dan je izrazom (tada je β v -kriva, tj. $\bar{u} = \text{const.}$, $d\bar{u} = 0$):

$$\cos \omega = \frac{Edu + Gdv}{\sqrt{G} \sqrt{Edu^2 + 2Fdudv + Gdv^2}}$$

(c) Ugao između koordinatnih u i v -krivih dan je izrazom (tada je kriva α u -kriva, tj. $v = \text{const.}$, $dv = 0$, a kriva β v -kriva, tj. $\bar{u} = \text{const.}$, $d\bar{u} = 0$):

$$\cos \omega = \frac{F}{\sqrt{EG}}$$

(d) Ako su krive α i β na površi međusobno okomite, tada je

$$Edu d\bar{u} + F(dud\bar{v} + dv d\bar{u}) + Gdv d\bar{v} = 0.$$

(e) Uslov okomitosti koordinatnih u i v krivih prema c glasi

$$F = 0.$$

5. Naći ugao pod kojim se sijeku krive

$$x = x_0, y = y_0 \text{ na površi } z = axy.$$

6. Na površi (sfera)

$$\vec{r} = (a \cos v \sin u, a \sin v \sin u, a \cos u), \quad u \in [0, \pi], v \in [0, 2\pi],$$

zadane su dvije krive c_1 i c_2 sa $c_1 : u = v$ i $c_2 : \bar{u} + \bar{v} = \frac{\pi}{2}$.

(a) Naći presječne tačke datih krivih.

(b) Odrediti ugao pod kojim se date krive sijeku.

7. Površ Γ definisana je vektorskom jednačinom

$$\vec{r} = (u \sin v, u \cos v, v).$$

Na površi je zadan krivoliniski trougao

$$0 \leq u \leq \operatorname{sh} v, \quad 0 \leq v \leq v_0.$$

Izračunati uglove trougla.